

Any IX

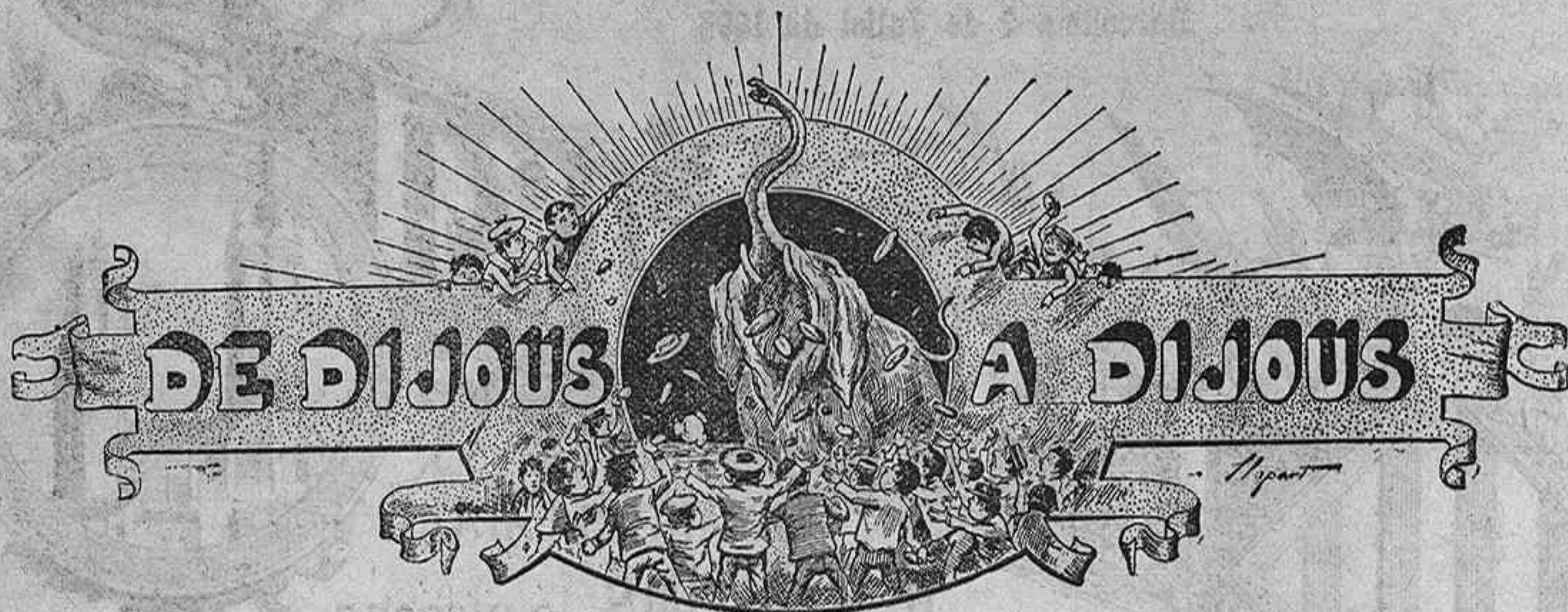
Núm. 410

Barcelona 9 de Juliol de 1896

EN SECRET

—¿Per qui será eixa toya?...
Ja ho sé per qui será.
¡Será per ell!... Mes ara
no ho diguin al papá!

LA vinguda á Barcelona de la banda militar francesa ha tornat á motivar polémicas, ara que es fora, sobres si la banda municipal no val tant ó es millor, de si 'n Rodoreda es ó deixa de ser, de si 'l trompa sona mes fort que 'l del flautí, y, finalmente, si 'l director de la Fransa grossa sab mes ahont tè la mà dreita que 'l de la Fransa xica.

De manera que ara, per culpa dels mateixos partidaris d'un y altre bando ¡qué dich! d'una y altra banda, 'ns trobém que—per uns—los francesos bufan mes que 'ls nostres; mentres que per altres la nostra cobla quan té los instruments á punt no té competidora.

Resultat: que, si fá ó no fá, ni la una ni l'altra están á la altura... de las pretensions que gastan aqueixos crítics musicals. ¡Com si 'ls preguntéssin la seva opinió! ¡Lo mateix que si fóssin ells alguna autoritat pera lliensar notas discordants en lo pentagrama de la opinió pública!

Santo y bueno que 'ls mes entussiasmas per las músicas de vent diguéssin clarament sense ínfulas de mestres y sense segonas intencions quina fós la banda que 'ls hi agradés mes, perque tothom es ben duenyo del seu gust per dolent que sigui; pero no 'ns vinguin aquets *roda l'olla* del Palau de Bellas Arts volent imposar lo seu criteri sense cap ni peus, á despit del judici rahunat dels que no se las donan de professors.

*
*
*

¿Vostés s'han enterat, caríssims lectors, del projecte d'auxilis á las empresas ferroviarias? ¿Vostés saben en qué s'funda? Donchs, no ho vulgan sapiguer sinó s'volen ferir. A mí 'm fa l'efecte que 'm faria si s'tractés en sério lo socorre los inquilinos d'una casa al amo de la mateixa, es dir, los que pagan lloguer á ne'ls que 'l cobran.

De ridiculesas sancionadas per la ley, com si 'ls ditxosos Governos que 'ns protegeixen (?) tinguéssin un verader empenyo en pelarlo al pobre Peret (qu' en tots los cassos es lo pobre país) n'hem vist á l'alsada d'un campanar; pero lo de ajudar á viure á las companyias ferro-carrileras que no fan res mes que doblegarnos ab tarifas crescudas y pujar á las barbas de tothom que hi há d'intervenir ¡vamos! es lo colmo dels disbarats, es la resurrecció del feudalisme.

Si s'tira avant lo projecte—que s'hi tirarà—allavoras si que 'ls que no podém passar de Sarriá anant en lo tren podrém dir que 'ns acabarem d'enfonzar dins de dintre de la miseria depressa, depressa; al vapor; al carril. Vinirà un temps, si aixó prospera, que no es lluny, que com mes vías *explotin* los *Planassos*, mes á peu haurém d'aná 'ls espanyols; y acabat, en carretó. ¿Oy, quina barra?

*
*
*

Lo mateix que l'impost á la navegació pera 'l millorament de la marina de guerra. ¡Com si la marina mercant no estés encare prou *carregada* de tot, que se li vulgui afegir un nou tribut, com qui no diu res, *nada menos* que á instancia del *Marqués de las Cunillas*, que té mes barcos que cunills, pero que á proporció pagarà menos que 'ls altres. ¿Qué si s'imposará dit nou impost a pesar d'oposarshi la major part dels Centros económichs? Precisament per la marcada oposició aqueixa será perque no s' deixarà corre.

Si tota la nació en pés hagués aprofitat ab entussiasme tal idea sugerida per alguns naviers que no 'ls vé d'aquí (ó al menos ho fan veure) lo Govern ab lo seu etern esprit de contradicció envers al país, no 'l tiraria avant aqueix nou projecte d'acabar d'escanyar la marina mercant á las espatllas d'un rebuscat patriotisme... ¡Cosas d'Espanya; espanyol pur!

*
*
*

¿Y del monopoli de la sal, qué 'ls en sembla? ¿Eh, qu' es *salat*? Veyám si s'tará célebre l'actual Ministre d'Hisenda ab lo seu projec'e de fer diner ab la sal de tirar á l'olla.

Quan un Govern ha d'aprofitar hasta 'ls pessichs del amaniment essencial de las viandas ¡figürinse si n'anirà de tip! Y 'ls governants, ja poden comptar quina panxa... ¡ni cap guitarra sense cordas! Si lo del impost sobre la sal pren peu—que 'n pendrà—allavoras si que 'ls espanyols podrém dir que no hi haurá res mes *dols* que aque: *pedazo de continente* com deya 'l Duch de las *Salinas*.

*
*
*

Diàlech de la setmana:

- Pero ¿aqueix Cardenal Casañas es tan festiu?
- ¿Festiu?
- Festiu, sí. Com que veig que li fan tantas festas.
- Es que no deu tenir feyna, d' ensá que dú birret.
- Trobant gorras ray.

PEPET DEL CARRIL.

Quaresmal

Tuti contenti

DINTRE del confessorari
còmodament assentat,
lo rectó de Vall-la-grassa
fa rato está confessant
á una beata farinera
que no vol acabar may.
Sempre qu' ell va per absó'drela,
la vella diu suspirant:
—No estich llesta.

—¿Cóm, no encare?

—¡Ay! al cor tinch un rau-rau...

—Cuyti, dona, cuyti, aboqui.

—Es que no goso...

—¿Tan gran

es lo pecat?

—Ay, no pare;

cregui que no es cap pecat,
es un cárrech de consciencia...

Jo tinch cinchcents duros, ¿sab?
y voldria col·locarlos
en un puesto ben cristiá ..

N' hi ha tants al mon d' heretjes
que roban, als desgraciats
que 'ls hi posan la confiança ..

—Conque—fa 'l rectó sobtat—
conque, vosté tè...

—Li juro

que no sè á qué destinals;
jo voldria que 'm donguessin
un rédit...

—¿Es natural!

Pero van tan mal las cosas...
lo Comers está aixafat...

la Industria ja va per terra
y molts Banchs están corcats ...
No mes resta per confiança
'l cel...

—Sí, pro no 's pot pas
comprá 'l cel.

—¡Santa Cristiana!

si 'm promet no dirho may
á ningú, jo li asseguro
comprarnhi un recó triat
y á mes pagarli algún rédit...

—¿Cóm, qué diu!... Vosté farà...

¡Santa María Beneyta!
¡Aixó no m' ho creya pas!
¡Tinch un reconet de cel
meu... Corro cap á buscar

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de centres de poblacions
ahont tinga de celebrarse festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers, un as-
surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GROMOS NOUS

senzills y econòmichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

CARNETS DE TOTES CLASSES

PREUS INCOMPENSIBLES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramon, 6

la bóssa. ¡Ay, Santa Mónica,
m' haveu ben ilusionat!

Una setmana després
lo rectó, ab 'ls cinchcents naps,
comprava un gran cel-obert
que tenia al bell detrás
de la rectoría, y era
per ell lo somni daurat;
puig si may li edificavan
quedava ab un pam de nas
perdent las preciosas vistas
que 's podian contemplar
desde l' ample menjador
de la casa rectoral.

Y aixís aquella Quaresma
tothom content va quedá,
lo senyor Rector, la vella
y l' amo d' aquell solar.

AGUILETA.

AMOROSA

JA haurás vist, moltes vegadas
sent á vora de la mar
las onas que, á las dauradas
arenas van á besar.

Ellas, sempre van y venen
la platja besotejant,
ab l' arena s' entretenen
com si abdós 'nessin jugant.

Sobre 'l sorral, blanca escuma
deixa l' ona, en son estaig
y 's fon, igual que la bruma
quan reb d' ardent sol lo raig.

May no 's cansa; joganera,
l' ona, besa mes y mes
á l' arena, que l' espera
per rebre lo frech del bés.

Besantse així unas ab altres
ellas van passant los anys,
restant tan sols per nosaltres
molt poch goig y molts afanys.

Si ta imatge encantadora
fos la platja d' aquet mar,
ab quin gust jo, l' ona fora
per poguert' vení á besar.

BERNABÉ LLORENS.

MESOS DEL ANY

Pe 'l Juliol banys y refrescos
pe 'ls que volen está frescos.
Mes en cambi, pe 'l Juliol
res de dona, ni cargol!

POT-POURRI

Personatge principal
qu' ha pres part en las festassas
que s' han fet al cardenal...

—¿Qué tal lo cardenal donya Ramona?
—¡Jesús! .. ¡Una bellíssima persona!

La companyera Tastets. — Sí, pobras vícti-
mas de las tiránicas calsas... Aquí teniu l'
eyna causa de nostra humillació!... ¡L' olla!
¡Morin las ollas! (Prolongats aplausos).

La afición dedica aquesta corona al vale-
rós tatá que diumenje doná tres vols á la,
plassa en tant curios estat. ¡Viva la civilisació!

R. Figueira

Examen extra-oficial

PE 'ls escriptors de Casa la Ciutat, ha arribat una nova època de terror.

Lo nostre Ajuntament, s' ha recordat, després d' anys mil, de que tenia en las sevas oficinas un reguitzé de escriptors, qu' havian entrat per la finestra; ó siga sense demostrar la seva suficiencia pera desempenyar lo càrrech, y 's proposa examinarlos un per un, ab tota escrupulositat.

L' amenassa d' uns próxims exercicis, ha portat jays! de dolor y torrents de llágrimas, á las humils habitacions dels modestos empleats municipals.

Tal desconsol no m' assombra. Una carbassa del tribunal, pe 'l pobre que la rebj, ha de ser mes terrible que la guillotina ó una bomba de dinamita.

Fins ara tothom havia estat en la convicció de que pera ser empleat del Municipi, bastaba saber firmar la nómina; pero la espantosa realitat vé á demostrar que 's necessita mes ciencia.

Dels empleats ineptes, prompte s' en perdrá la mena. Dintre d' alguns anys, figurarán tots en los Museus d' Historia Natural, en complert estat d' apergaminament.

Es innegable que 'l mon camina cap á la seva perfecció.

Y que aviat, molt aviat, tots los ajuntaments serán una bassa d' oli, pera desgracia dels pobres empleats qu' oli beuran y res mes, sinó demostren la seva suficiencia.

Un escriptor d' edat que viu á la meva escala, me deya ahir, rodolantli las llágrimas cara avall:

—Lo perill es imminent. La carbassa que jo arplegui, será tan grossa, que 'm xafará com á una coca. Figuris: dihen que 'ns farán resoldre comptes, y á mí 'ls comptes no 'n fa poch d' anys que no 'm surten, porque un cop hi pagat la casa, 'l pá, 'l ví, 'l calsat, la roba, etc., etc., que consumim jo, la dona y set criaturas, creguí que quedo ab un cervell tan espés, que la única solució que trobo es la de pegarme un tiro.

Aquet desgraciat pare de familia 'm va fer riure tristement.

Pero no tots los empleats municipals son tan pobres d' esperit com lo de la meva escala.

N' hi ha que 's prenen lo dels examens, ab la mateixa tranquilidat qu' una *ignocent* purga de magnesia.

—Ja pot preguntarme 'l Tribunal—'m deya un d' aquestos—que pera tot tindré resposta.

—Ahont menos se pensa, pot ferse una entrecalada—vaig objectarli.

—Ja veurá: suposém qu' es vosté qui té d' examinar-me. ¡Preguntil

—Si s' hi empenya...

—¡Apa!

—A veure, donchs ¿Cuales son los rios principales?

—Los rios principales son: Rius y Taulet (agotado) y Rius y Badía. El primero regaba una rica comarca que en la actualidad está en la miseria; en el año 1888 salió de madre, celebrando una famosa Exposición Universal. El segundo era en un principio un arroyuelo casi desconocido; pero fué engrosando hasta salirse también de madre en la Plaza de Cataluña. Existen otros rios de menor cuantía; pongo por caso: Rius y Amat.

—¡Molt bé! ¿Cuales son los puntos cardinales?

—Los puntos *cardenales*, son Casañas, Monescillo, Cretoni, etc. Existen además otros puntos, llamados *filipinos*, que son una calamidad. Hay también los puntos suspensivos y el punto final.

—¿Cuántos cabos hay en España?

—Los de orden público, los de la guardia municipal, y los de cañón. Conócense también los cabos de vela y varios otros cabos.

—¡Perfectament! ¿Donde se hallan los montes principales?

—En San Sebastián, donde veranea lo más selecto de la sociedad española, y en todos los puntos en que con mayor descaro se tira de la oreja á Jorge.

—¡Sublime! ¿Cuántas son las estaciones?

—Cuatro: Francia, Norte, Villanueva y Sarriá.

—¿Cuando se efectua el eclipse total?

—Cuando terminado el mes, no hay esperanza de cobrar.

—Ara una mica de gramática. ¿Qué es artículo?

—Todo lo que directa ó indirectamente sirve para cubrir nuestras necesidades.

—¿Puede citarme algunos artículos?

—Sí, señor: los de comer, beber y arder.

—Passém á l' aritmética. ¿Qué es multiplicar?

—Bastante lo indican aquellas divinas palabras: «Creced y multiplicaos».

—¿El orden de los factores altera el producto?

—Sí, señor. En una huelga de *factores ferroviarios*, se alteró el orden público y la Compañía.

—Pera acabar; un xich de historia. ¿Qué me dice V., del Rey Sabio?

—Pues... ¡que sabía mucho!

—¿No se distinguió haciendo unas partidas?

—Sí, señor; varias de ajedrez... y algunas partidas serranas.

—¿Se dedicó á la astronomía?

—¡Vaya! Y vió las estrellas siempre que le pisaron algun callo.

—¡Basta! Aprobado.—

Confesso la meva debilitat. No vaig tenir valor pera reprobar al tranquil empleat del Municipi.

Pero si á pesar de la meva aprobació, 'l Tribunal li dona una carbassa, jo m' en rento las mans.

Suplico, ab tot, als examinadors, que procurin tornar, ab sa benevolencia, la alegría á las humils habitacions dels modestos empleats municipals.

Fássinse càrrech de que un escriptor no té necessitat de ser cap Séneca.

Y si consideran que no serveix per' escriure; donguinli una plassa de *Xànxes*, que no vindrà d' un destorb mes ó ménos, y quedarà plenament demostrat que la Casa Gran, com á casa de tots, es una verdadera Casa pública.

A. GUASCH TOMBAS.

Epígrama

—¡Ay! gracias, Deu de bondat,
gracias....
—¿Qué tents, Reparada?
—Ja tinch la cama arreglada.
—¡Caramba! ¿Ab qué t' has curat?
—No ho creurás: ab l' unguent teu
—¿Ab aquell meu? donchs així...
donam las gracias á mí,
y no las donguis á Deu.

RICART PUJOL

A UNA DONA

VOLS ara mon perdó?... no m' amohinis;
lo meu perdó ja 'l tens desde 'llavoras
que postrada á mos peus me suplicavas
carinyo y amistat... ¿Ja te 'n recordas?...
Perdonada ja estás desde aquell día.,
Lo que imploravas tú ¡dona traydora!
mon cor ho busca avuy ab insistencia,
y tancadas arreu troba las portas...
¿Qué hi fá que tú volguessis oferirme
los rosegalls del cor que temps há 't sobran,
si jo no puch gaudirme de la ditxa
que lo teu lúbrich cos en sí atresora?
Tinch cor que sab aymar á qui l' aprecia
y hasta sab oblidar á aquell que l' odia...
No pots queixarte pas de lo seu tracte,
puig haventlo escarnit, ell te perdona.

VALENTÍ CARNÉ

El Nuevo Régimen

¿Qui hodiú, que 'l mon no progressa?
¿Qui ho diu, que no 's va endevant?
Qui aquesta téssis sostingui...
¡que 's dési per... ignorant!
Lo mon marxa, que ni ab rodas,
per lo camí del progrés...
Tot s' explo'a; tot s' inventa
¡tot avansa d' alló mes!..
Y en probas de que calculo
lo que dich y ho penso avants...
¡vaig á comentá un prospecte
que m' ha vingut á las mans!

Ab 'l nom de *El Nuevo Régimen*,
qu' es sugestiú per demés,
va inaugurarse una casa
lo día primer del mes,
qu' estab'erta en punt molt céntrich,
(al miij de la població)
y montada ab forsa luxu
y ab grans lletras al balcó,
's dedica, segons resa
lo prospecte mencionat,
al negoci de 'ls casoris...
¡fets á gran velocitat!
La industria en qüestió, 's trobava
en nostre aburrit país,
en tal grau de decadencia...
qu' enlayrarla era precis.
Y per xó, la casa nova
ha vingut á ompli un gran buyt,
en profit de 'ls que desi:jan...
¡que tot 'ls ho donguin cuy!
D' ara endevant, aquell acte
qu' á tants feya esgarrifar.
será una cosa ser zilla...
será... ¡coser y cantar!
En lo successiu, 'l ofici
de promés tan molestós
pe 'ls sustos qu' ocasionava
y pe 'ls ratos de *fer l' os*,
será la cosa mes ténue...

enllestida en poch moments...
¡sense que las pobras *víctimas*
tinguin d' amagrirse gens!..
¿Que un home, 's lleva un cert día
tot tranquil, de bon humor,
y 's sent corre la rateta
del amor, dins del seu cor?
¿Que troba qu' una femella
li vindria guapament?..
Donchs ¡apa! fil á l' agulla...
y ¡á l' agencia, falta geni!
Y un cop allí, fa 'l *pedido*;
demana y pega un cop d' ull
al *mostruari*, tria 'l *género*..
y aquest vull, aquest no vull,
se 'n entorna cap á casa
tot trempat... y al sé á la nit..
seva legalment... ¡ben seva!
¡s troba una dona al lli!
(Perque també *El Nuevo Régimen*
cuida d' arreglá 'ls papers
y fins en cassos d' urgencia
fa 'ls casaments per poders)
¿Qué me 'n diuhen de la ganga?
Si aixó no es nou y elegant...
¡que baixi Deu y s' ho miril...
¡Jo hi veig un progrés molt gran!
¿Qué vol dir matar las horas
al hivern sota un balcó,
pelantse de fret y á riscos
de rebre un test, al *meló*?..
¿Qué vol dir la cansó eterna
del «jo t' estimo y tú á mí»
y sufrir *gorras* del sogre
y de la sogra 'l verí?...
¡Aixís nó! Si la vols róssa...
¡tria noy, aquí 'n tens cent!..
¿La prefereixes morena?...
¡Aquí 'n tens un *regiment*!
¿La vols jove?... Fins d' á tre:ze..
¿Ben rica?... fins de un milló...
¡Tot *género* de confiansa!..

¡de lo mes *sufert* y bó!
Y fins en cassos de dupte..
¡per un tant per cent fixat
't garantisan 'l *génit*
de la dona qu' has triat!
¿Qué diuhen? ¿Qu' ab tants *progres*-
pot darse 'l cas portentós, [sos
de que 'ls *génits* no s' avinguin
y visquin com gat y gós?...
¿Qu' ab tot y tants *adelantos*
's pot fé un mal casament
y qu' ab tantas garantías
pot surtí 'l *meló* dolent?...
Sí... ¡Es molt cert!... Pró *El Nuevo*
tenint ja previst lo cas, [Régimen
y á fi de que la *parroquia*
may *sufreixi* cap fracás,
te una solució magnífica...
¡reyna de las solucions!..
¡Igual que fa matrimonis,
crea també *Associacions*!
Es dir; que no sols enllassa
com Deu mana, á dugas parts
sinó que també *associa*
¡per darrera de 'ls altars!
Aixís, si l' home reb xasco,
no hi ha cap inconvenient
en ferli 'l *compte* á la «sòcia»
y... ¡á la calle, falta geni!
Y si es ella la enganyada,
tot está arreglat al punt
fent 'l *farsellet*.. ¡y anantsen
dugas portas mes amunt!
En fi, senyors... ¡prou palica!
Jo estich de cor persuadit,
qu' á molts.. 'ls vindrà 'l *Nou Régi*-
igual que l' anell al ditl [men
Y 'l que luego, digui encare
que 'l mon no marxa endevant
y que la gent no progressa...
Que 's dési... ¡per ignorant!

M. RIUSEC.

NOVETATS

Solzament dugas representacions s' han donat de *Voluntad*, obra del senyor Pérez Galdós, motivat sens dupte á que es una de las mes fluixas é inverossímils de tan reputat escriptor.

S' ha donat alguna representació de la celebrada comedia de Ventura de la Vega *El hombre de mundo*, la que serví pera debut, entre nosaltres, del Sr. Lluís Medrano.

Si bé se senti bastant aplaudit, nostra opinió franca y sincera, es de que no té qualitats pera que son nom brilli en lo teatro, y aixó ho corrobora lo que digué un *chusco*: que no es igual trepitjar un escenari que fer goma en la cantonada de casa 'n Llibre.

Aixó, que consti, no ho dihem nosaltres.

Dimars últim s' estrená en aquesta ciutat la última obra del Sr. Echegaray (Joseph), *El estigma*, havent obtingut extraordinari éxit á pesar del argument convencional que posseheix; pero las obras del gran dramaturch espanyol, sempre, per defectuosas que siguin, tenen la condició de subjugar als espectadors, logrant que de moment no s' observin certs lunars é inverossímilituts que presentan, ja que la forsa dramática y 'ls conceptes grandiosos avassallan per complert á la inteligencia mes perspicás.

Lo desempenyo sumament acertat, per lo que als finals dels actes los aplausos foren molts y estruendosos.

LIRICH

S' estrená *Doña Perfecta* de Pérez Galdós, drama si 's vol molt ben escrit, ja que acredita la firma del primer novelista espanyol, pero que la seva estructura simbólica hasta l' estrem no entra en nostre públich y sols es celebrada per quatre parassits del autor, que l' adulan, *por la cuenta que las tiene*, ja que necessitan de son concurs, pera la explotació de sas obras.

Lo desempenyo que hi doná la companyia Mario, no si gué lo acertat que era de esperar, sens dupte per haver hagut de encarregar-se de la protagonista la Sra. Cancio que no es de prou talla pera tal personatge.

Dissapte passat lo Sr. Mario, volent donar una mostra de simpatia al malograt y eminent Soler (*Pitarra*) y ab motiu de ser l' aniversari de sa mort, dongué la funció anunciada á fi d' arbitrar fondos pera la erecció del monument al popular poeta y quedarem per complert descorassonats al veure la escasa concurrencia que hi assistí, no veyenthi entre ella á catalanistas ni á personas que en concepte literari deuen lo seu nom al que si gué lo fundador del teatro catalá.

¡Quanta barra—per no dir altra cosa—necessitan possehir!

Lo total de lo recaudat si gué de 195 pessetas y lo Sr. Mario atent y caballer en grau superlatiu, ha retirat pera la comissió del monument 100 pessetas.

Nostra mes coral enhorabona al primer actor espanyol, per son acte de desprendiment.

Aprenquin y avergonyeixinse catalanistas y gossos paters que foren del gran Soler.

Pera ahir estava anunciat lo benefici del Sr. Mario ab escullidissima funció. Donadas las simpatias que té dit actor, es de creure que se correspondria dignament, tant per l' escullit programa com per las brillants qualitats del eminent actor. En tota la extensió de la paraula, s' ho mereix.

TIVOLI

Se representa tots 'ls días la sarsuela *El gaitero*, que ha lograt bona acullida, pero sense obtenir un grandios éxit com era d' esperar, donat l' aparato ab que ha sigut presentada y las acreditadas firmas de sos autors.

El testarudo, á la segona representació, la Empresa cregué convenient retirarlo *per in eternum* del cartell; y ab sa desaparició s' han eclipsat un sens fi d' escenas mútuas entre artistas y concurrencia.

Esperpento com lo de *El testarudo* no sabém que n' haguessim vist cap més en escena.

Dimars passat degué estrenarse la sarsuela *La rueda de la fortuna*, en la que 'l mestre Caballero hi ha colabrat. Ab gust veuriam qu' aqueixa roda sigués la de la fortuna que necessita la Empresa, ja que la falta de novetats d' éxit va fent que 'l públich 's vagi retrayant d' assistir al teatro mes popular de nostra ciutat.

CATALUNYA

Desde dissapte próxim hi actuará part de la companyia Mario, pera explotar lo drama de Dicenta *Juan José*, que tan extraordinariament aplaudit si gué en lo elegant teatro Lirich, y quals representacions tingueren que suspendres á causa dels compromissos contrets ab los abonats per la varietat y estrenos.

Es d' esperar que en aquet teatro trobará la recompensa deguda, l' eminent Mario, artista que no desperdicia cap ocasió pera complaure al públich.

GRAN-VIA

Desde dilluns aquet teatro vá á cárrech de nova Empresa, la que se proposa donar gran varietat al cartell diari y explotar solament lo *género chico*.

Com es natural, la companyia ha suferit modificacions, havent entrat á formar part de la mateixa lo reputat tenor Sr. Casañas.

Celebrariam que la nova Empresa, sens cap destorb, arrivés á la meta.

NOU RETIRO

L' éxit que ab las óperas á *valet* ha lograt es del tot extraordinari, de manera que cada dia se ven plé de gom á gom.

Si á la comoditat ab que s' está, s' hi anyadeix la perfecta execució que logran *spartitos* tan importants com *La Africana* y *Faust* y la amabilitat de Empresa y dependencias—aprenqui en ells alguna altra casa que se *susurra*, que per las morradas que continuament s' hi gastan, lo públich s'en ha retret per complert—no es de estranyar que sigui lo *Nou Retiro* lo punt de reunió diaria dels aficionats á divertir-se ab comoditat.

Pera avuy está anunciat *Gli Ugonotti* pera debut de nous artistas, y la major proba del modo que 's correspón, es que en comptaduria, casi s' ha venut tota la localitat.

Están en ensaig *Círmén* y *Gli amanti di Teruel*.

UN CÓMICH RETIRAT

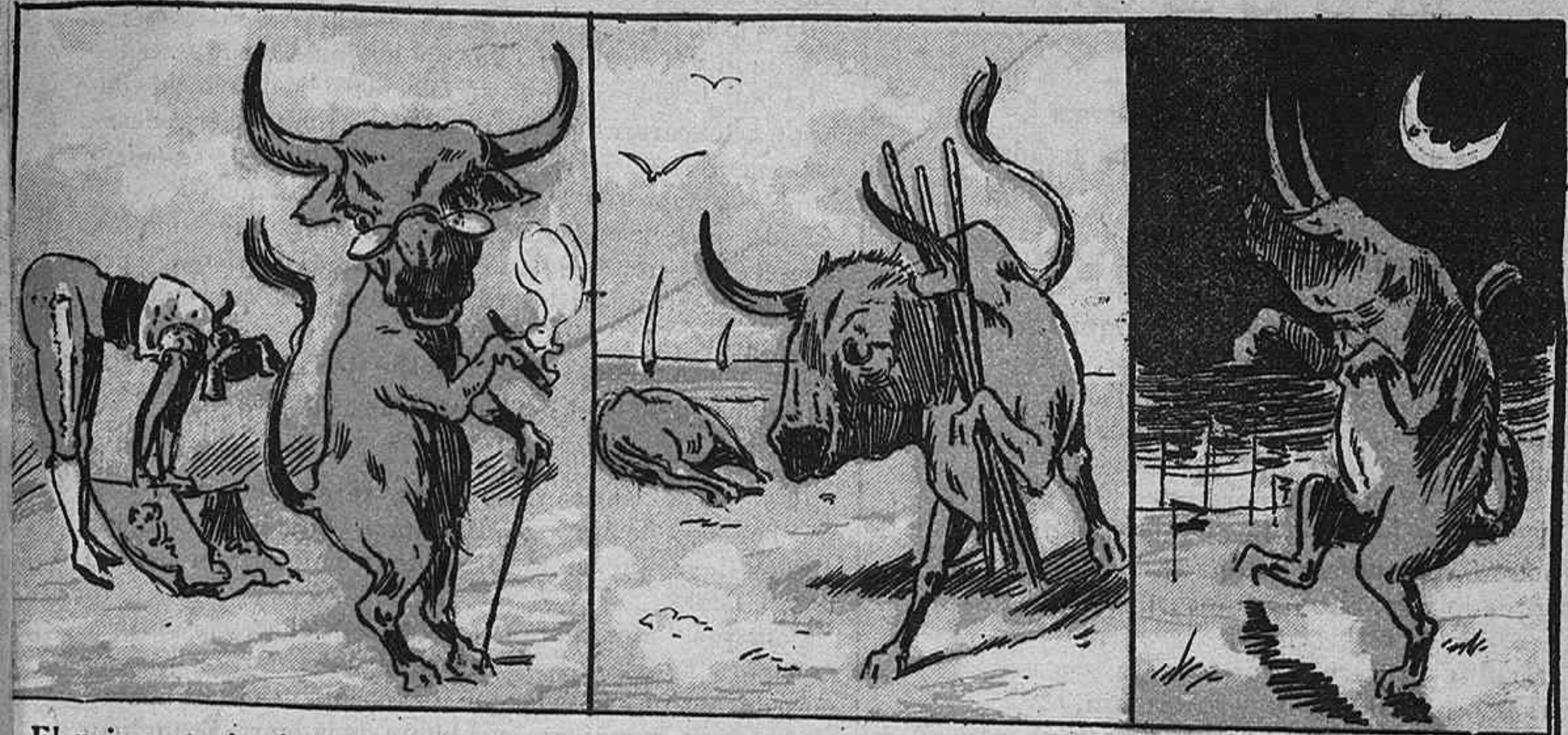
EPÍGRAMA

CB

Lo borrarxo d' en Climent
al veure que no tenía
gota de vi, ni ayguardent,
va agafarne tal manía...
que 's begué l' enteniment.

ANDREUHET DELS CONILLS.

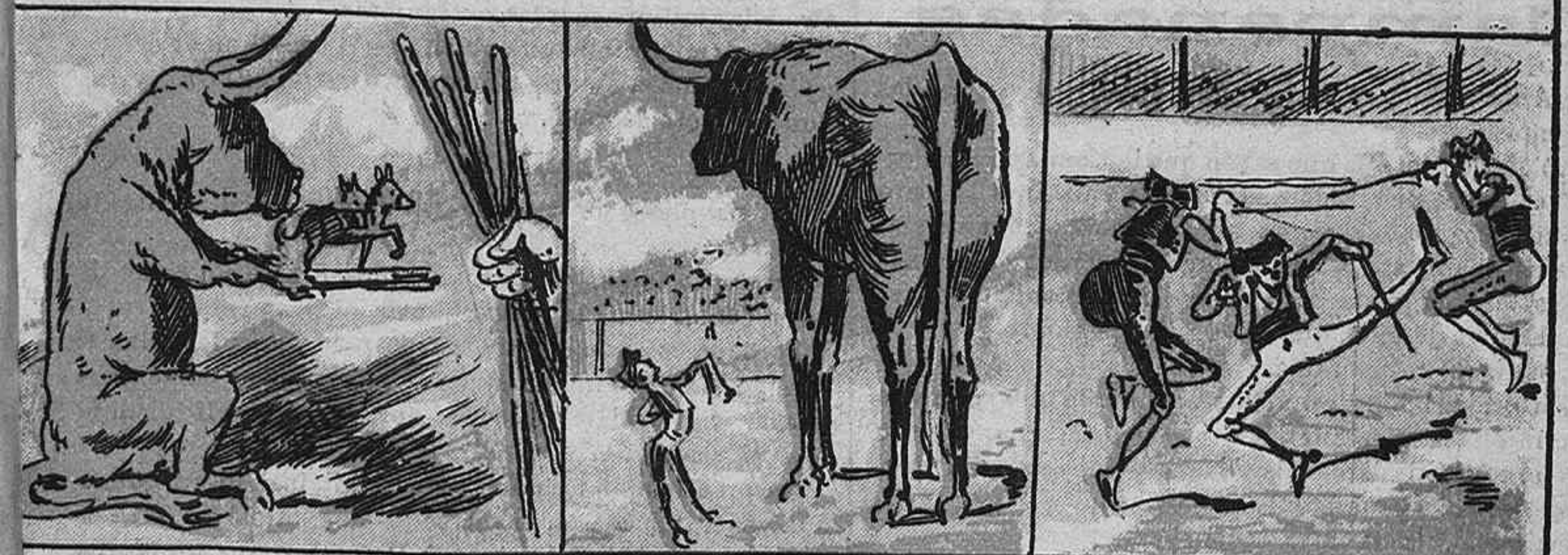
REVISTA TAURINA

El primero atiende por «Escribano». Es saludado por «El Canguelo» con dos verónicas.

Toma tres varas, y deja un jamelgo tendido en la arena.

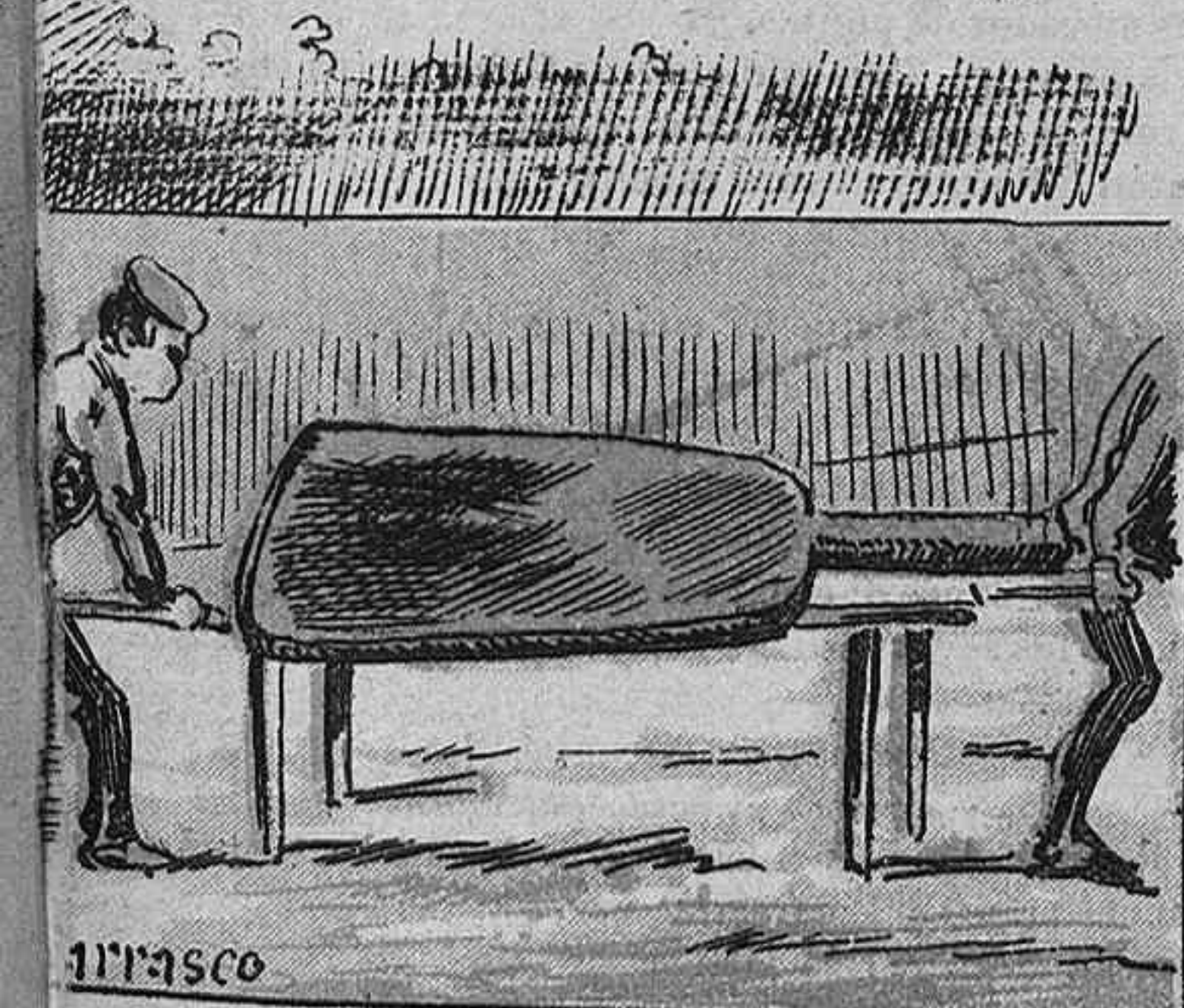
Acude á la cita de banderillas.

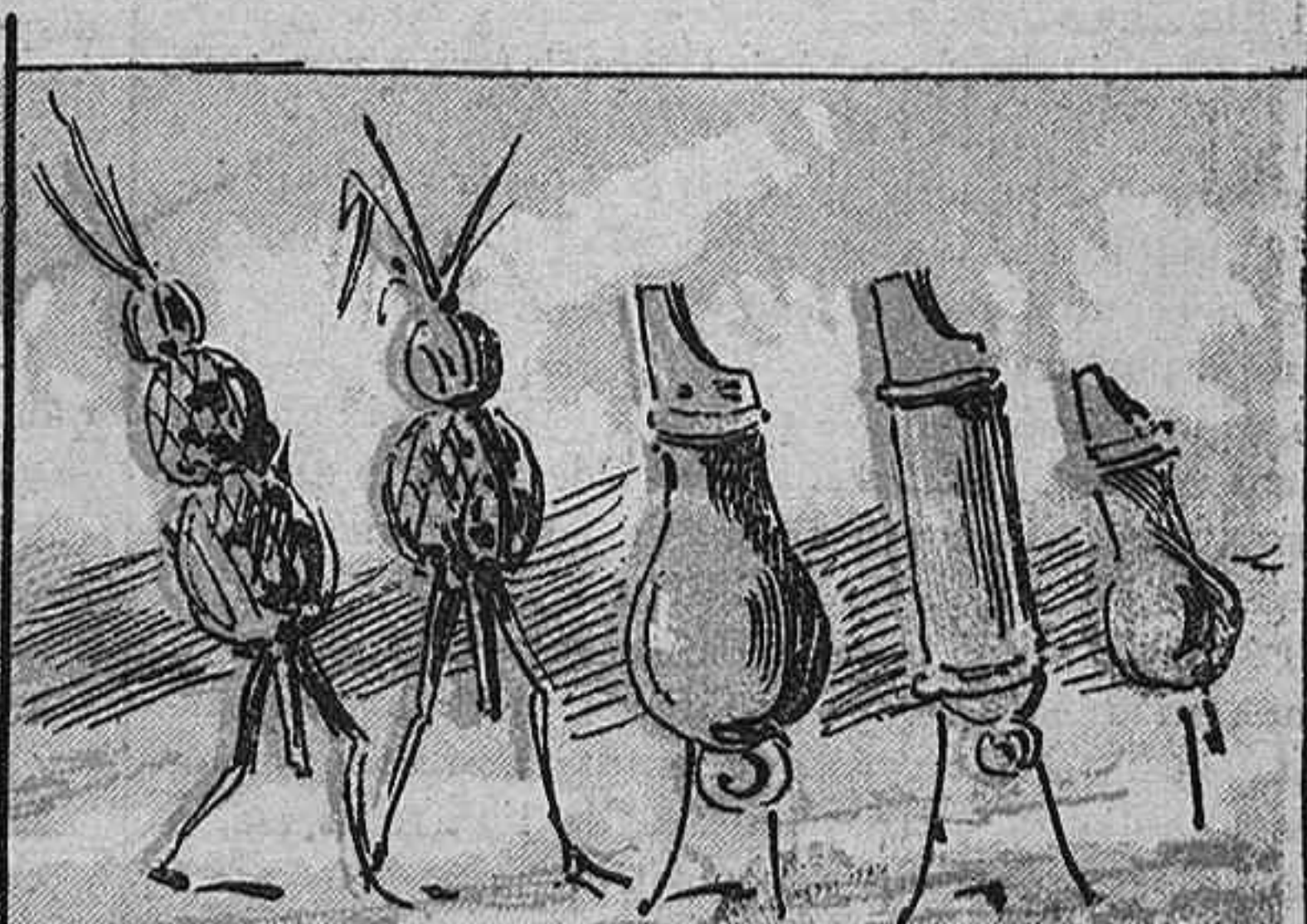
El segundo «Bonachón» admite cuatro varas á cambio de dos caballos...

creciéndose al hierro...

y haciendo los diestros mil monadas en los quites.

arrasco

No faltaron palmas y pitos.

El Tio Jindama.

En resumen; la corrida regular. «Un picador» fué llevado á la enfermería.

MUSEO

He vist vostre museo, hermosa dama,
y á fe vos dich qu' á mi molt m' ha agradat,
lo veurer ab lo gust que reculliu
tantas antigüetats.

Allí s' hi veu de tot; dins d' uns armaris
tapats luxosament ab grans cristalls
s' hi troban trastos rics que l' adquirirlos
haurá costat molts rals.

Un á un he admirat tots los objectes
y tots, sens excepció m' han agradat,
una cosa tan sols hi trobo en falta,

¡y á fé qu' es important!

En mitj d' aquells objectes qu' allí dintre
ab tan luxu teniu amontonats,
perque lo vostre nom tothom alabi

haveu de procurar,

recullir y posarhi á vostre mare,
que pobra, mal vestida y patint fam,
va per nostra ciutat de porta en porta,
cercant un trós de pá.

JOSEPH BAGUÑA

Campanadas

¡L' Ajuntament de Barcelona sembla que va per las
economias!

Aixó diuhen tots 'ls que saben que la Comissió de Per-
sonal, está fent una esmotxada d' empleats inútils, pero
seguint la pauta de sempre, aixó es; decapitant als em-
pleats petits que treballan de debó y deixant als peixos
grossos, que perque tenen *bonas aldabas*, treballan no mes
quan 'ls hi ve de gust, que sol ser un dia al any.

¡Sí, senyors, l' Ajuntament va per las economias!

Y per probarho millor, mentres neteja la menjadora de
algún infelís pare de familia qu' encare no guanya prou
per' viure, reb als cardenals ab una pompa oriental y or-
ganisa costosos banquets en honor seu.

¡Res, economia de nova invenció!

✱

Corren rumors de que la Empresa del anomenat «Jardi
Espanyol» (que no es espanyol, ni jardí, sino lo cau ahont
juga sa darrera carta un infelís plagiari) tracta de rebai-
xar la entrada á *quinze céntims*, en vista de que á ralet, la
gent li diu que *naranjas*...

Francament, jo crech «qu' á sis tampoch farém res» com
diuhen en *¿Qui compra... maduixas?*

Quan vaig veure que la *pinxeria enlletrada* (?) s' apode-
rava d' aquell local, y vaig llegir «Debut» y «Cartuja-
nos» per las cantonadas, desseguit vareig dir:

—Aixó,... portará *alló!*

¡Alló, es la *debacle!* *Debacle* qu' avuy 's traduheix en una
rebaixa de preus, que fillets... ¡ni al Odeón! pero que de-
má 's traduirá en un tancament de portas forsós.

¡Perque no hi ha que ferse ilusions!; ni á quinze, ni á
deu, ni á cinch, farém res. Fins m' aventuro á dir que ni
de franch, ni ab café y copa á sobre, lo públich s' empas-
sarà may las bestiesas y asquerositats, que sols troban
bonicas, ell, ella y l' altre, y encare de l' altre no me 'n
fiaria gayre, perque va per lo positiu.

✱

Fa un quant temps que Barcelona está convertida en
una verdadera sucursal de *Sierra Morena*.

Raro es lo día que no hi ha una verdadera ratxa de ro-
bos, un diluvi de timos ó una epidemia de tarugos.

La policia entretinguda en la persecució dels autors del
atentat del carrer dels Cambis Nous, (que per cert encare
están per descubrir) no 's cuyda de vigilar als *reventadors*
de pisos y aquestos se la campan tranquilament.

Es dir que per un cantó, estém abocats á que 'l mateix
assessi del carrer dels Cambis 'ns trenqui la crisma, y per
l' altre estém en perill de ser atracats al tombar qualsevol
cantonada.

May podrá dirse ab millor motiu: ¡O la bossa ó la vida!
¡Policia, policia!... ¡Quantas pagas inútils!

✱

L' acreditat fabricant de licors, xarops, horxatas y al-
tras begudas, de Manresa, D. Ramón Sauleda, ha compost
un nou licor, que, en lo colmo de la modestia, li dona 'l
nom: ¡¡RE!!

Com que 'l nom no fá la cosa, hém de confessar després
d' haverlo tastat, que, si alló es *ré* no voldriam pas res
més, durant tota la vida, que una copeta d' aquell néctar,
acabat d' un bon dinar... y á l' hora de la mort. Es un licor
compost de productes vegetals higiénichs y aromátichs,
siguenthi desterrat per complert l' alcohol. Quan siga co-
negut, duptém que hi hagi cap *bodega* ahont no hi figuri
'l ¡¡RE!!; puig, per honra del fabricant catalá pot compe-
tir ab las millors marcas extranjeras.

O sinó, comprinne una botella en l' establiment del se-
nyor Sauleda, á Manresa, nomenat *La Abeja de Oro*, y 'ns
donarán tota la rahó.

✱

Escena: plassa de la Universitat, diumenge á entrada
de fosch.

Un tendre *anyell* de 25 anys 's fica dintre un cotxe de
punt, acompanyat d' una silfide de 50 primaveras.

Pero en lo moment d' arrancar lo vehicul, exclama:
—*¡Aquí estoy yo!* una colometa de 65 abrils y comensa á
xisclar y á cridar:—¡Lladres!—al veure que li roban lo
idol del seu cor.

Després de molts esforços, un municipal logra calmar
á la venerable *nineta*, mentres 'ls dos culpables s' allu-
nyan tancats dins del cotxe, ab Deu sab quins propósitos.

Lo mes trist del cas, es qu' entre totas aquestas cosas,
'ls tarugistas li feren corre á la desairada antigüetat, un
valiós mocador de puntas.

Jo ja ho veig... Com qu' aixó de Cuba, se 'ns endú tot
lo jovent, 'l poch que queda no s' entén de feyna... Se 'l
disputan á l' aranya estira cabells!

✱

¡Vostés 'm dirán que 'ls *revisteros* de toros no cal que
sápigan fer versos!

—Donchs, ¿per qué 'n fan? pregunto jo.—

A *La Publicidad* li ha surtit un *florongo* d' aquet género
que 's firma *Luis el Tumbón*, y que en efecte es capás de
tumbar ó fer caure d' espatllas al home de mos *tragaderas*.

Una de las sevas últimas revistas, contenia aquesta be-
llesa literaria:

*Dos putrefactas arangadas
yacen en el ruedo estiradas.*

¿Y després d' aixó, Sr. *Tumbón*, no li van dar 'l *cachete!*

Donchs miri; se 'l mereixia!...

O una *catxeta*, per lo menos.

✱

Ha mort á Figueras, nostre estimat colaborador, entés advocat y distingit autor dramátich, D. Joseph Amat y Capmany, després d' una llarga y penosa malaltía.

Com á juriconsult tenia lo Sr. Amat una reputació sòlida y ben fundada, essent conegudíssim y respectat en lo foro, tant á Figueras sa habitual residencia, com á Barcelona.

Com á escriptor y poeta, LA TOMASA s' enorgullia de comptarlo entre sos mes inspirats favoreixedors. No fá encare mitj any, qus malalt y tot, nos honrava ab l' envió d' una de sas bonicas poesías, que vegé la llum en nostre darrer número extraordinari.

Com autor dramátich, havia alcansat justos llores en las taulas, y era una de las firmas mes acreditadas de nostre teatro regional. Sols recordant sa creació *Ferma despoli forçada* que tant éxit obtingué fa alguns anys y *Llas que no lliga* (que tantas discussions va promoure, queda demostrat lo molt que valía 'l Sr. Amat y Capmany, com á dramaturch.

LA TOMASA, que 'l tingué en vida per un dels seus millors amichs y favoreixedors, no oblidará may lo nom del ilustre advocat figuerench.

Rebi se distingida y apreciable familia, aquet testimoni del dolor ab qu' havém sapigut tan sensible pérdua.

(D. E. P.)

En la comissió del monument á Frederich Soler, deu figurarhi per obligació, un representant de la Empresa del teatro Romea; del Teatro Catalá, fundat pe 'l gran *Pitarra* y ahont conseguí la major part dels seus llores, y que si viu encare, es gracias á la empenta qu' aquell geni li doná y qu' encare 's refia per' atreure á la gent, de las obras de son Fundador.

Donchs bé; invitada la Empresa del Romea á nombrar un representant per' formar part d' aquella Comissió, ha donat la callada per resposta. Convocada per acudir á totas las sessions fins ara celebradas, no se li ha vist tampoch 'l pel... ¡Qué més, si ni tan sols s' ha prés la molestia d' escriure dos mots, pera contestar á l' atenció del Ajuntament primer y de la Comissió després!

'S coneix que la Empresa del Romea, acabada la série d' exhibicions allavors de la mort do nostre dramaturch, altra feyna té, fent *alí* ab 'ls plagiaris y rebaixant los preus del Jardí Espanyol.

Pero, en vista del poch amor que guarda al geni á qui tant deuria agrahir, jo fill de 'n *Pitarra*, aplicaria 'l remey allí ahont fa mes mal.

¡Prohibiria á la ingrata empresa, per la temporada vinenta, las obras del gran Soler!

Després de brillants examens ab nota distingidíssima en la carrera del Doctorat, ha tornat á pendre possessió del col·legi que dirigeix en la vila de Tordera, D. Esteve Vallhonestá, ab gran satisfaccio de totas las personas sensatas de la mateixa, que l' estiman per sa bondat y per sa ilustració reconeguda.

Siga la enhorabona.

Un lector, nos avisa que 'l piramidal *plagiar* després de la *polsaguera* que va moure ab aquella *Suripanta* de marras, ha portat la seva *sans facon* fins al punt de ferla inscriure com á original en lo Registre de la propietat literaria.

En efecte, hem repassat la *Gaceta de Madrid* del 9 de Juny últim, núm 161, y hem trobat lo següent: «Nú-

mero 19,226. LA SURIPANTA (*Ells y Ellas*), comedia en tres actos y en prosa, original de A. Ferrer y Codina».

Avants, y á continuació d' aquesta comedia, (?) lo senyor Ferrer y Codina inscriu també en lo Registre y ab la socorreguda muletilla de «escritas por» las següents obras: ¡*Tenorios!*, *Un cop de telas*, *Palos y á casa*, ¡*A la prevenció!*, *Nit d' aygua*, *El suicidio de un sombrero*, *Recuerdo eterno* y *Castor y Pólux*. Casi totas aquestas obras, com demostrá nostre estimat company *Lo Teatro Regional*, son altres tants plagis igual que *La Suripanta*. En ellas l' autor (¡!!) s' acontenta ab un senzill «escrita por» mes *La Suripanta* vol que consti com «original.»

Si, senyors, ¡ORIGINAL! ¡que consti! Aixó sí, original gracias á haver *untat* als autors francesos ¡que consti també! Si no, no mes seria «escrita por» y encare gracias.

De *barras* se n' han vistas moltes; pero *barra* com la del plagiari famós, encare no se n' havia vista cap, fins al actual moment históric.

¡Fins lo director d' un setmanari, que sempre l' havia amparat, no ha pogut menos de desferse d' ell y de la seva *barra*, perque al últim s' ha convensut de que era una rémora per' la publicació, la transigencia ab l' home de la *barra*.

Nostra enhorabona al director de *L' Aureneta*.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 4 d' aquet mes)

1. Manolo: Hi ha pasta; pero no está prou ben portat.
- 2. F. Carreras P.: S' ha rebut tot. Anira l' últim «esclat»
- 3. Un taper ampurdanés: No serveix.—4. J. Sallent: Publicarém la conversa.—5. Rafel Homedes: No vá.—6. Carandell: Id.—7. S. Amolap: Insertarém lo passa-temps.—8. Gil Blas: Está bé.—9. Joan Rocavert: Cambihi l' «ahont» per «que» y li publicaré la tarjeta.—10. Mut Xerrayre: Anirá.—11. Antón Busquets Punset: Está bé.—12. B. Lognemram: Anirá la endevinalla y «Proposicions».—13. Un aprenent de Falsat: La publicarém.—14. J. Villá y X.: Aceptat.—15. R. Ladeloba: La conversa.—16. Civieritu: No serveix.—17. S. Borrut Solé: Anirá la falla. De l' altra poesia no n' hi rebut la primera quartilla.—18. A. Montaner: Massa senzills.—19. Pí Escudé: Mal versificadas.—20. M. Armengo: Insertarém lo quadrilátero.—21. Gonnella poétich: Lo que vaig dirli era un dupte, no una afirmació. La seva resposta l' honra moltíssim.—22. Angel Cervera: Envihi travalls festius.

Está á punt de surtir

PLANYS D' UN PEGATAYRE

Monólech en vers, original del festiu escriptor

✦ NOY DE LA PEGA ✦

profusament il·lustrat per lo reputat artista

J. LLOPART

Preu: 2 RALS

Los Srs. Corresponsals, poden preparar sos pedidos.

Desqüento ó Comissió, lo de costum.

UN QUE HO
ENTÉN

— Noy, porta un *refresch*...
— Què serà?... Horxata, llimó, maduixa... *mantecado*...
— Sí, qualsevol cosa... ¡Un *bis-
tech* ab patatas mateix'...

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

La primera es animal,
musicals segona y tersa,
mineral la quarta inversa,
y nom d' home es lo Total.

T. BERNARDO.

TRENCA-CAPS

Buscar cinch consonants que combi-
nadas ab las cinch vocals distintes,
donguin per resultat un nom de dona.

RAFAEL RUTLLANT.

TARJETA

PERRUQUERIA

— DE —

MARIANO ASTALS

TARRASSA

Ab aquesta tarjeta degudament
combinada, formar: un adverbí de
temps, 3 noms d' home, 2 de dona y 1
d' un poble catalá.

JOSEPH GORINA ROCA.

ROMBO

```

      .
     . .
    . . .
   . . . .
  . . . . .
 . . . . .
. . . . .
 . . .
  .
  
```

Sustituir los punts per lletrac de
manera que llegits vertical y horison-
talment, digni: 1.ª ratlla: Consonant;
2.ª: Un peix; 3.ª: Nom d' home; 4.ª:
Nom d' home (en diminutiu); 5.ª: Ali-
ment (en diminutiu); 6.ª: Parentiu;
7.ª: Consonant.

M. PEIDRO (á) EL MESTRE.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6—Nom d' home.
1 5 8 2 4—Pedra preciosa.
4 5 4 2—Nom de dona (dimin.)
1 5 8—Part del cos.
4 2—Nota musical.
5—Vocal.

UN BON NOY.

GEROGLIFICH

X
TOMASA MARIA
LOOK
PLL
A A

SALVADOR PORTAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 409
=
Xarada.—Gas—par.
Problema.— $84+4=88$
 $92-4=88$
 $22 \times 4=88$
 $852 : 4=88$
550
Logogrifo numérich.—Costinas.
Geroglifich.—Entre tontos vihen los
sabis.
Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
6—Sant Ramón—6 = BARCELONA